

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 197:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af tropisk træ.

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.
(Fremsat 27/4 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg synes, det er et fint forslag, som SF har fremsat. Det tager sit udgangspunkt i bekymringen over den fortsatte rydning af de tropiske skove, og man kan roligt sige, at det er der al mulig grund til at være bekymret for. Vi deler helt den bekymring, og vi er enige i, at selv om Danmark er et lille land, så bør vi selvfølgelig gøre, hvad vi kan i vores land, ligesom man i andre lande bør gøre, hvad man kan dér.

Forslaget lægger op til at anvende den offentlige indkøbspolitik som et redskab i indsatsen for verdens skove. Det er jeg enig i. Dermed kan vi give et klart signal om, at vi tager problemstillingen alvorligt.

I erkendelse af at regnskovenes problemer er komplekse, udarbejdede Danmark i begyndelsen af 1990'erne en tropeskovshandlingsplan. Den blev revideret i 1997 og danner stadig grundlag for den danske politik i forhold til bevaring af de tropiske skove.

Grundprincipperne i denne politik er for det første, at vi lægger vægt på miljø og udvikling. Vi vil selvfølgelig ikke blot bevare og frede tropeskovene. Vi har forståelse for, at skovressourcerne kan indgå i landenes sociale og økonomiske udvikling, og denne anvendelse skal være mulig inden for rammerne af en bæredygtig udvikling.

Vi må derfor ikke hæmme landenes sunde udvikling gennem internationale krav, herunder handelsrestriktioner, men vi har pligt til at bidrage til at skabe rammer, som sikrer, at ressourcerne bliver bevaret og kan bruges også i fremtiden.

Vi lægger vægt på for det andet, at alle tager et medansvar for tropeskovene. Vi må være enige om, at skovene er en fælles global arv. Det medfører en forpligtelse i tropeskovslandene til at bevare skovene, men også en forpligtelse i de rige lande, importlandene, til at bidrage hertil.

Jeg siger »importlandene«, men i mit manuskript står der egentlig »de rige lande«. Men det er jo en kendsgerning, at nogle af udviklingslandene er meget store importører af tropisk træ. Jeg vil bare give et eksempel: Som følge af de store naturkatastrofer i Kina indførte den kinesiske regering en meget restriktiv skovpolitik og fældningspolitik, der førte til en massiv import til Kina af tropisk træ fra bl.a. Malaysia og Indonesien, som udgør en massiv trussel mod tropeskovsressourcer dér. Så det er ikke kun de rige lande. Der er også handel mellem lande i den tredje verden, og derfor sagde jeg altså »importlandene«.

Til at fremme vores tropeskovspolitik satser regeringen på tre vigtige grupper af virkemidler. Vi satser for det første på den bistand, vi giver, og Danmark er jo førende på det område. For det andet satser vi på dialog med tropeskovslandene, og så for det tredje satser vi på at tilrettelægge vores handel med tropeskovslandene, så den understøtter en bæredygtig udvikling hos dem. Beslutningsforslagets mål ligger således meget fint i tråd med den hidtidige indsats på området.

Her i Danmark er der gjort en betydelig indsats for at fremme det offentlige grønne indkøb. Vi har udarbejdet et cirkulære, som forpligter alle statsinstitutioner til at inddrage miljøforhold ved indkøb på lige fod med andre hensyn som f.eks. pris og kvalitet. Det skal bl.a. ske ved, at institutionerne formulerer en miljøbevidst indkøbspolitik og udarbejder en handlingsplan herfor.

For kommuner og amter er der indgået en aftale mellem mig og de kommunale parter, og heri forpligter de kommunale organisationer sig til at arbejde for, at alle kommuner og amter gennemfører en miljøbevidst indkøbspolitik.

Som led i aftalen er der etableret en koordinationsgruppe med repræsentanter for aftaleparterne. Gruppen følger løbende udviklingen og kommer med forslag til nye initiativer, konkrete målsætninger samt indikatorer og rutiner for en enkel og ubureaukratisk dokumentation af indsatsen.

For at støtte de offentlige indkøbere har Miljøstyrelsen udgivet en række miljøvejledninger om forskellige produktgrupper. Der findes også vejledninger for indkøb af produkter, der er eller kan være baseret på træ. Det drejer sig f.eks. om møbler og forskellige papirprodukter.

Vi må også holde os for øje, at vi gør meget andet for de tropiske skove, og at vigtige virke-

midler i denne sammenhæng som tidligere nævnt er vores miljø- og udviklingsbistand samt vores deltagelse i de internationale skovfor-handlinger, hvor vi arbejder for en global skov-konvention. Men man kan godt blive frustreret over misforholdet mellem de mange anstrengelser, vi udfolder, og den flotte retorik, der lyder, og så den sanseløse fældning og bortbrænding af tropeskov, der stadig finder sted.

Endvidere skal vi nøje overveje, hvordan vi med det fremsatte forslag sikrer os, at vi overholder de internationale regler. Der kan være problemer med hensyn til mulighederne for at stille krav til produkternes oprindelse, men vi vil arbejde for, at dette bliver muligt. Vi har i bl.a. WTO jo rejst spørgsmål om effektiv mærkning på de her felter.

Forslaget lægger op til, at vi skal komme videre med at fremme bæredygtig skovdrift i troperne gennem vores indkøbspolitik og gennem mærkningsordningerne, og det er jeg, som det er fremgået, enig i. Det er også vigtigt at vurdere, hvor og hvordan vi kan komme videre. Her er jeg enig i, at bl.a. FSC, altså Forest Stewardship Council, kan blive en del af løsningen og gøre en forskel. Under alle omstændigheder vil FSC's virksomhed skubbe udviklingen i den rigtige retning. Det kan vi kun være glade for.

I det hele taget vil vi gerne fremme mærkning på det her område og meget gerne fremme en større harmoni mellem de forskellige parter, der mærker på det her felt, så forbrugerne får en mere entydig vejledning.

Til slut vil jeg gerne – som jeg startede med – takke for forslaget. Jeg synes, at det er et ud-mærket, fint forslag, og vi har jo også talt med forslagsstillerne om, hvordan vi kan komme videre. Det vil jeg meget gerne bidrage til under udvalgsarbejdet.

Helen Beim (S):

Det er et godt beslutningsforslag, som SF her har fremsat. Det er klart, at ikke kun i Danmark, men globalt er der mange mennesker, der gør sig tanker om, hvordan det går med de tropiske regnskove.

Vi var jo blandt de første lande, der helt tilbage i begyndelsen af 1990'erne udviklede en handlingsplan for de tropiske regnskove. Og ganske rigtigt, som miljøministeren netop har nævnt, blev handlingsplanen revideret i 1997. Men anstrengelserne må meget gerne forøges,

for ødelæggelserne bliver jo voldsommere og voldsommere.

I forslaget er der som sagt to ting, man skal tage højde for. Den ene er at sikre, at den offentlige indkøbspolitik udformes således, at hvis man indkøber tropisk træ, så skal det være træ, som er lovligt og bæredygtigt produceret. Den anden ting er, at vi i Danmark tillknytter os FSC-mærket, som på nuværende tidspunkt er et mærke, der bliver anvendt i 54 lande, og som omfatter 21 mio. ha skov. Og det er dog trods alt skov af en vis størrelse.

Som sagt er tropeskovene et globalt ansvar, og i virkeligheden er det jo langt mere end miljøpolitik, det her forslag skal omhandle. Det omhandler jo også et spørgsmål om, hvordan man sikrer biodiversiteten. Der er også tale om, hvordan man kan lave en bæredygtig udviklingsstrategi.

Det gælder jo om, at tropeskovene skal bruges bæredygtigt, og det kan lade sig gøre. Vi arbejder meget i international sammenhæng, både i FN-regi og i EU-sammenhæng på, at der bliver taget vare på tropeskovene.

Vi vil fra Socialdemokratiets side støtte forslaget. Vi synes som sagt, at det er et godt forslag. Det er et lille skridt på vejen til en bedre beskyttelse af tropeskovene.

Hermed vil jeg bare tilsige vores støtte.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg er enig med den socialdemokratiske ordfører i, at vi skal have indrettet den offentlige indkøbspolitik på en sådan måde, at vi får indkøbt den nævnte slags tropisk træ hertil.

Indebærer denne holdning, at Socialdemokratiet er indstillet på, at private operatører, de privatkapitalistiske operatører, også i de tilfælde, hvor man udliciterer, skal underlægges en sådan indkøbspolitik, og altså at man skriver det ind i udbudsmaterialet?

Når jeg spørger på den her måde, hænger det jo sammen med, at den her regering stædigt fastholder – man skulle ikke tro, det var en socialdemokratisk regering – en eller anden form for tvangsudlicitering, hvad angår statsdrift.

(Kort bemærkning).

Helen Beim (S):

Det spørgsmål er jo lige akkurat sådan et spørgsmål, som skal behandles under udvalgsarbejdet. Det er dér, man skal kigge på den sag.

Helga Moos (V):

Da jeg læste beslutningsforslaget her, blev jeg lidt ærgerlig, for der er så meget fornuft i det indledningsvis.

Havde der dog alene stået – nu citerer jeg fra bemærkningerne: »Det er vigtigt, at regeringer arbejder for at løse de underliggende årsager til skovens problemer, og det er vigtigt, at man støtter initiativer, der fremmer bæredygtig skovforvaltning.« Lige præcis. Det er dét, det handler om. Det er dét, vi skal.

Og så står der endnu mere fornuftigt, at der jo er grunde til, at det her sker. Ligesom der jo var grunde til, at vi drev rovdrift på vores egne skove i Danmark på et tidspunkt for nogle hundrede år siden. Men der er en grund til det. Det er jo ikke ond vilje, men det er overlevelse. Det beskriver man også så fornuftigt, at årsagen til, at der bliver drevet rovdrift på skovene, er behov for landbrugsjord, det store befolkningstryk, fattigdommen. Det vil man bekæmpe med certificering af træ, og det er da al ære værd.

Men jeg må sige, at jeg hælder mere til den side, at vi skal støtte det ved at fortsætte arbejdet fra Rio, Skoverklæringen, »Agenda 21«, og at vi arbejder igennem ITTO, Den Internationale Tropetømmer Organisation med deres »Year 2000 Target«, hvor de også arbejder på, at al tømmer skal være bæredygtigt produceret.

Der er en årsag til, at det hele ikke bliver produceret sådan, som vi gerne vil.

Så synes jeg også, at det er et løst grundlag, vi træffer beslutninger på, hvis det er på grundlag af Greenpeace. Dem har jeg jo ikke så meget respekt for som sandhedsvidne. De skønner, at mellem 20 pct. og 80 pct. af det træ, som kommer fra naturskove, fældes og forhandles illegalt. Det var dog en margin, der ville noget. Så vi skulle måske først kortlægge, hvor stort problemet er.

Når det er sagt, kommer hele mærkningsordningen. Det skal være en global ordning, og vi taler om FSC-ordningen. Man praler også med, at Danmark er med i den. Sagen er, at vi har 35 ha dansk skov, der hører med under FSC-ordningen, og vi har ikke solgt træ. Men det er da bare sådan lidt morsomt.

Der står også i bemærkningerne, at der er 21,5 mio. ha skov til dato under FSC-certificeringen. Jamen det er jo ikke den tropiske skov. Det er jo den europæiske skov. Bare Sverige har snuppet de 10,2 mio. ha, Polen har snuppet 3,4 mio. ha, 3 mio. ha ligger i USA, 1 mio. ha i England osv.

Der er bare ikke nok tropisk skov, der er certificeret.

Så kommer der andre certificeringsordninger. PEFC-ordningen tager udgangspunkt i Helsinki- og Lissabonprocessen. Kan den ordning udvides til at blive global, eller er der andre mærkningsordninger? Jeg ved godt, der i beslutningsforslaget er åbnet for, at mærkningsordninger kan komme ind.

Så er der hele svindlen. Det er meget godt. Hvis det passer, at Greenpeace mener, at 80 pct. bliver høstet illegalt, kan man altså også skaffe certifikater. Når jeg kan se, hvad der er blevet svindlet med økomærket i Europa, hvor hele skibsladninger i Frankrig kunne få Ø-mærket bare ved at ligge i et skib i havnen, vil jeg gerne vide: Hvem kontrollerer? Hvem har tjek på det?

Og allersidste indvending: Det er altså et enormt bureaukрати, der lægges op til for offentlige og halvoffentlige institutioner. Tag bare den pind, der hedder »at vedtage individuelle målsætninger for de enkelte offentlige og halvoffentlige institutioner«. Det vil sige, at vi skal ned på institutionsniveau og vedtage målsætninger for indkøb af tropisk træ. Venner, venner, venner!

Når jeg læser alle de pinde, tænker jeg på, hvor mange årsværk der er lagt ind i det her. Et eller andet sted synes jeg, at midlerne kunne anvendes bedre, og her taler jeg både om de økonomiske midler og alle de bureaukratiske kræfter, der bruges til at skrive og opfylde reglerne. Gevinsten ved regelforenklingen kunne vi formidle til arbejdet for, at vi får nogle bæredygtige tropiske skove.

Henriette Kjær (KF):

Der er ingen tvivl om, at vi skal gøre, hvad vi kan for at bevare regnskoven, ikke bare bevare den som den dyrebare skov, den er, men også for at sikre levestederne for nogle af de mest truede dyrearter, såsom orangutanger, tigre og elefanter.

På den anden side er det en svær problematik at gå ind i, fordi man selvfølgelig ikke kan forbyde al hugst. Den lokale befolkning bruger jo træet til egen produktion og eget forbrug, og det ville være forfærdeligt, om vi kastede dem ud i endnu større problemer, end de måske allerede er i, hvis vi gjorde det umuligt for dem at fælde træ.

Effekten af dette forslag er da også forsvindende lille. Af al tropisk træ, som fældes eller brændes, går kun ca. 6 pct. til den internationale

handel. Heraf aftager EU kun 13 pct. af de 6 pct. Det vil sige, at det svarer til 0,8 pct. af det hele. Handelsrestriktioner er derfor også et meget svagt våben at anvende, hvis man vil hæve miljøstandarden i udviklingslandene.

Afskovningen skyldes jo også en masse andre ting, såsom skovbrande, omdannelse til landbrugsjord, brændehugst osv.

Alligevel synes vi i Det Konservative Folkeparti, at dette er et vigtigt forslag. Vi mener, der er behov for at markere, at når man fælder træ, skal det ske på en bæredygtig måde, således at der genplantes, planlægges for fremtiden og i det hele taget tages højde for den lokale situation.

Jeg synes, det er et udmærket princip, at det offentlige køber ind, som vi gør som private, hvor det ikke altid er pengene, der bestemmer, men hvor man også har nogle etiske overvejelser med i sin indkøbspolitik. Sådan er det jo også, når vi går rundt i vores lokale supermarkeder. Så vælger vi efter, hvad vores etik tilsiger os, hvis der ellers er nogle produkter, der er inde på de områder. Hvis vi tager buræg f.eks., er der jo mange, der ikke kan forliges med tanken om, at en masse høns har gået rundt i nogle små bure og haft et kedeligt liv, bare fordi vi skal have nogle æg. Og sådan er det også med havemøbler. Hvorfor skal regnskoven lide og dyrene miste deres levesteder, blot fordi det er trendy med havemøbler af tropisk træ?

Men jeg mener nu godt, at vi kan animere offentlige og halvoftentlige institutioner til at købe mærket træ, uden at den enkelte institution skal rapportere og give tilbagemeldinger. Det synes jeg simpelt hen bliver for bureaukratisk. Jeg mener, det er nok, hvis de får at vide, at de skal købe mærket træ, og så må vi gå ud fra, at de også gør det. Hvad kunne vi bruge en tilbagemelding om, at de ikke havde gjort det, til? Så var skaden sket, om jeg så må sige.

Jeg ved ikke helt, hvad FSC er for en organisation, men det ønsker jeg at få belyst under udvalgsarbejdet. Men for Det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at mærket ikke får monopol. SF skriver også i bemærkningerne til beslutningsforslaget, Ad punkt 2, at man er åben over for, at også andre mærker skal kunne respekteres.

Det er vigtigt for os, og det håber vi at Skov- og Naturstyrelsen kan administrere, at man, hvis det her bliver en realitet, virkelig er åben over for andre mærker.

De europæiske regeringer samt skovejere er således gået aktivt med i arbejdet omkring etableringen af en anden organisation til certificering af træ, PEFC. Det står for Pan European Forest Certification Council, og den er baseret på de ministerielle konferencer i Helsinki og Lisabon fra 1993 og 1998 vedrørende beskyttelse af europæiske skove. Denne organisation nyder stor respekt i europæiske skovkredse, og kan man udbrede denne ordning til også at gælde tropisk træ, synes vi, vi har et meget bredt funderet og uafhængigt organ til at varetage denne opgave.

Desuden vil vi også gerne sikre os, at træ, der er fældet på forsvarlig og bæredygtig vis, men som ikke er mærket, ikke kommer i klemme.

Og vi vil have undersøgt, hvad det koster at blive certificeret, sådan at man kan sikre sig, at det er nemt at komme med i denne ordning.

Så alt i alt er vi meget positive over for forslaget og åbne over for den videre behandling.

Svend Aage Fauerholdt (DF):

Der skal ikke herske tvivl om, at vi fra Dansk Folkeparti gerne vil medvirke til, at vi også fremover har et stort område, vi kan kalde regnskoven. Men vi er også fuldstændig klar over, at Danmark ikke kan gøre det alene. Det er ikke bare en national opgave for os; det er en stor international opgave, der skal tages fat på.

At det skal indebære mærket FSC, som bliver nævnt her, kan vi selvfølgelig sætte spørgsmålstegn ved.

Det er med stor interesse, at Dansk Skovforening og Dansk Træforening har sendt et bilag, bilag 1 til beslutningsforslag nr. B 197, hvor man ønsker foretræde for udvalget. Jeg må sige herfra, at det ser vi frem til, for al den rådgivning, vi kan få i den her sag, modtager vi selvfølgelig med glæde. Kan vi nå det, er der selvfølgelig en del spørgsmål, som vi vil stille.

Vi kan sige, at der måske er en form for lidt konkurrence, men der er også en form for samarbejde imellem Dansk Skovforening og Dansk Træforening.

Som sagt er det udmærket, at det her beslutningsforslag er kommet på bordet. Regnskoven er noget, vi skal, ja, vi kan bruge udtrykket regne med fremover, og det støtter vi i hvert fald fra Dansk Folkeparti.

Lad os få det op på udvalgsrådet, og kan vi nå, at Dansk Skovforening og Dansk Træforening kan få foretræde, ser vi hen til det.

Ebbe Kalnæs (CD):

Det skal klart lyde fra CD, at intentionen og bekyrningen, der ligger i det her forslag fra SF, er vi meget enige i.

Når vi kigger på forslaget som sådan, kan jeg godt blive lidt i tvivl om, hvor operationelt det er, men omvendt må vi også sige, at man må prøve at få dette blandt mange af de problemer, der er i de lande, der her er tale om, under en eller anden form for kontrol. Det er klart, at overordnet hænger det selvfølgelig sammen med, at de mennesker, der lever de steder, skal have nogle andre vilkår, der gør, at de ikke behøver at fælde skov på denne helt uholdbare måde.

Jeg tror, at dér, hvor indsatsen skal gøres – det er selvfølgelig noget, vi tidligere har talt om i EU-sammenhæng og sideløbende internationalt, og jeg mener ikke, det er miljøimperialisme at forsøge ad den vej – er, at man laver nogle bytter, hvor man reelt siger: Vi må altså ofre noget på det her og så til gengæld gå ind i nogle bytteordninger, der gør, at man på en eller anden måde sikrer, at de får noget andet for det. Det er meget, meget vigtigt at få standset denne trafik.

Omvendt skal vi også passe på, som vi har været inde på tidligere, for der er altså nogle mennesker her, som ikke har så mange andre muligheder. Vi skal i hvert fald være forsigtige, når vi håndterer det, for vi kan komme i den situation, at vi går ind og laver noget, som sådan set bare trykker prisen hos dem, der er ringest stillede. De har stadig væk ikke anden mulighed end at gå ind i denne her løsning, som jo er helt uholdbar.

Jeg vil gerne sige på samme måde, som andre har sagt det, at vi er meget positive.

Vi vil i øvrigt gerne under udvalgsarbejdet vide noget mere, lære noget mere om det her. Mit overblik over det er i hvert fald begrænset. Det eneste, jeg ved, er, at det på det her område går uhyggelig stærkt den gale vej, og der er ingen tvivl om, at det har noget at gøre med, at vi også på andre områder trænger til en ordentlig indsats, når det gælder om at lave bedre levevilkår og en bedre udvikling i de områder, der er tale om her.

Meldingen skal være, at vi meget gerne drøfter, hvad der kan gøres operationelt i denne sammenhæng mellem første og anden behandling. Om det munder ud i en egentlig vedtagelse, skal jeg ikke kunne sige, men også her kunne vi måske finde en fælles vej på en anden facon, hvis ikke det bliver resultatet.

Som sagt: Intentionen med forslaget, områdets alvorlighed sætter vi ikke det mindste spørgsmålstegn ved. Vi vil bidrage meget til den samtale, der skal være om det her.

Vibeke Peschardt (RV):

I Det Radikale Venstre synes vi, at det er et meget sympatisk forslag, og vi kan se af bemærkningerne, at man tidligere for ca. 10 år siden har haft et tilsvarende forslag igennem Folketinget.

Man kan jo fra dansk side forsøge, om man kan flytte lidt på de skovkatastrofer, som man ved foregår rundt om på hele kloden, og det her er måske ikke noget af det, der vil flytte mest i den sammenhæng. Til gengæld synes vi, at det hylder eller går ind i det princip om, at man prøver at feje for egen dør, og at man starter i den offentlige sektor.

Vi vil ligesom andre partier her i dag også deltage positivt i den udvalgsbehandling, vi skal igennem nu.

Søren Kolstrup (EL):

Det her beslutningsforslag peger på et alvorligt problem. Enhedslisten er enig med forslagsstillerne i, at der skal arbejdes for indkøb af bæredygtigt træ i den offentlige sektor. Det er et vigtigt initiativ. Endelig kan man sige, at det da er vigtigt at registrere, at den formørkelse, som tidligere sænkede sig over den her forsamling med hensyn til, om man overhovedet kunne gøre noget nationalt, om man overhovedet kunne gøre noget og vrikke bare lidt med ørerne, nu har hævet sig.

Jeg hørte selv den radikale ordfører tale om at feje for egen dør, gøre noget i den offentlige sektor. Jamen det var dog sød musik. Vi må altid huske hinanden på, at det aldrig må gælde kemiske stoffer – det er konklusionen – men gerne tropisk træ. Det er glædeligt, for vi skal altid række hånd til hinanden dér, hvor vi er enige.

Der ryddes årlig regnskov svarende til mange gange Danmarks areal, måske seks gange, måske er det mere. Fortsætter denne udvikling, er det et spørgsmål om tid, inden den uberørte regnskov forsvinder.

Den blinde skovhugst har skæbnesvangre følger for miljø, klima og levevilkår. Kuldioxid frigives i stedet for at blive bundet. Der opstår jorderosion, oversvømmelse, akut vandmangel i tørre perioder osv. Særlig iøjnefaldende er selvfølgelig skovbrande, ofte menneskeskabte, som pumper drivhusgasser ud i atmosfæren.

Jeg har tre bemærkninger at gøre om forslaget.

Vi er en lille smule usikre på, hvordan bemærkningerne skal forstås. I hvert fald skal der ikke herske tvivl om, at man meget gerne for os må tydeliggøre, at målet er indkøb af bæredygtigt træ overalt i den offentlige sektor, og at offentlige og halvoftentlige institutioner altid i første række bør efterspørge bæredygtigt træ og herunder altid efterspørge FSC-træ.

Og så må man selvfølgelig altid erkende, at i en overgangsperiode må man være indstillet på situationer, hvor udbud af certificeret bæredygtigt træ tømmer muligvis ikke kan tilfredsstille efterspørgslen.

For det andet har jeg en bemærkning om – jeg tror, det var ministeren, der også nævnte det – at vi her har at gøre med en kompliceret problemstilling. Ja, den er i en række henseender kompliceret, men spørgsmålet er, om der ikke også, hvad årsagerne angår, er tale om nogle meget simple og åbenbare årsager.

Så vidt jeg kan se, ser vi de grelleste tilfælde, hvor det internationale borgerskab går hånd i hånd med nationale borgerskaber, og meget ofte militære styrer, korrupte regeringer.

Jeg synes også, det er interessant at se, at når vi endelig har et nationalt demokrati eller et beskedent, beskedent nationalt demokrati som Brasilien, der prøver at gøre bare en lille bitte smule på lovgivningsplanet, så bliver de af den internationale kapital presset til at undgå et forsvær for regnskoven.

Jeg bed især mærke i Venstres ordfører, der talte om, at fattige bønder og befolkningsfølgelsen undertiden får skylden for det her. Det er jo en vanskelig problemstilling, om det også er en af årsagerne til, at vi sidder i den her situation, vi gør.

Men for mig er det i hvert fald interessant, at Researching Development peger på, at flere mennesker i et givet område undertiden kan inspirere til at tage yderligere vare på skoven især i områder, hvor man altså har traditioner for noget sådant. Man har peget på Kenya og så hele Sahelbæltet, hvor der enkelte steder har været en sådan lykkelig udvikling.

Det tredje, som vi i Enhedslisten er meget optaget af, når det drejer sig om den offentlige sektor, er, at den efter vore begreber meget uansvarlige udlicitering af offentlig drift ligesom kan underminere nogle af intentionerne bag det her forslag. Derfor er vi meget interesserede i at høre, om man fra regeringens side, og om det også

ligger i forslagsstillernes betragtning, vil sikre, at man i forbindelse med udbud – så længe man nu har den idé, at man vil udlicitere offentlig drift – i udbudsmaterialet får taget skyldigt hensyn til de betragtninger, der ligger i det her beslutningsforslag.

Som sagt: FSC-mærkningen er et beskedent, men det er et reelt redskab til at gøre bare en lille forskel. Og den lille forskel, man så kan gøre med det her initiativ, kan jo opmuntre til, at vi rækker hånd til alle de folk internationalt og i syd, der vil slås for at forsvare regnskoven.

Så vil jeg lige til allersidst gøre opmærksom på, at i forbindelse med diskussionen om økologisk byggeri har vi fået vedtaget en substitutionsdatabase, og uden at jeg helt kan overskue det, kunne det jo være, at den substitutionsdatabase også kunne medtænke det her spørgsmål og indeholde et ja tak til certificeret tropisk træ og et nej tak til ikkecertificeret.

Ole M. Nielsen (KRF):

Det er et meget sympatisk forslag. Der er ingen tvivl om, at den ukontrollerede skovhugst rundtomkring i verden er et kæmpeproblem. Det er selvfølgelig noget begrænset, hvad en beslutning i Danmark på det område vil have for den samlede internationale situation, men der er en klar signalværdi i det, hvis vi kunne blive enige om det.

Jeg tror dog, at det kunne lade sig gøre at få en hensigtsmæssig situation uden opbygning af det bureaukrati, som ligger i SF's forslag, men det må vi jo diskutere.

Så er jeg heller ikke tilstrækkelig stiv i, hvorvidt FSC er det rigtige certificeringssystem, eller om der er andre, og hvorvidt det kan fungere, om der er tilstrækkelig kontrol, om vi kan sikre os imod fup og svindel. Endelig er vi jo selvfølgelig heller ikke interesseret i at give en bestemt organisation monopol. Hvordan man styrer det, har vi ikke overblik over.

Det skal ikke fjerne den positive holdning til forslaget, men jeg kan godt være lidt usikker på den negative markedseffekt for producenter, der måske opfører sig korrekt, men som alligevel ikke lever op til betingelserne eller ikke har mulighed for at komme ind i de her certificeringsordninger, eller hvad der nu kan være af problemer. Der kan godt være nogle, der kommer i klemme, hvis det her er den internationale vej frem.

Så er det blevet sagt af et par ordførere eller tre, at den uhensigtsmæssige skovhugst måske

var betingelsen for fødevarerproduktionen ved den stigende befolkning og for underhold i det hele taget. Det kan måske også være problemet, men mit indtryk er nu mere, at den uhammede skovhugst mere er begrundet i grådighed, i griskhed og i manglende ansvar og fornemmelse for de forpligtelser, vi har over for den verden, vi lever i osv.

Det er selvfølgelig vidt forskelligt for forskellige steder i verden, og der findes selvfølgelig steder, hvor det er det overvejende problem, at det er den lille fattige, der bliver nødt til at rydde yderligere et lille stykke for at dyrke ris eller noget andet til sig selv. Det er ikke det, jeg hører som det store problem i skovhugsten; det må jeg nok sige.

Der er nogle ting, vi skal have undersøgt. Vi er positive over for forslaget.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstilleren, hr. Jørn Jespersen.

Jørn Jespersen (SF):

Indledningsvis vil jeg gerne sige tak for den meget velvillige modtagelse, som forslaget har fået stort set hele vejen rundt – nogle steder med lidt flere begrænsninger end andre steder, men dog alligevel stor sympati.

Jeg behøver ikke gøre så meget ud af at beskrive, hvad problemet ved den drastiske fældning af tropisk regnskov er, for det har mange ordførere været inde på. Jeg vil bare sige kort, at det ikke alene er en miljømæssig katastrofe, vi er vidne til, hvor vi ændrer klimaet lokalt og globalt ved at fælde regnskov, og hvor vi taber biodiversitet i betydelig mængde, men det er også en økonomisk katastrofe, fordi det viser sig så mange steder, at jorden, der hvor skoven lå, er ubrugelig efterfølgende, og at landbrugsdriften også er meget svær eller måske ligefrem umulig, at man får jorderosion, osv.

Derfor er en indsats for bæredygtig udnyttelse af den tropiske regnskov i virkeligheden en bæredygtig indsats både på det miljømæssige område, på det sociale område og på det økonomiske område, fordi en bæredygtig udnyttelse af tropeskovene giver mulighed for, at man vedvarende kan høste tømmer, at man har et vedvarende eksistensgrundlag, at man gør det på en måde, der sikrer miljøet og biodiversiteten, og dermed også har fortsatte eksistensmuligheder i de pågældende områder, hvorimod fældningen ødelægger både de økonomiske muligheder for

fortsat eksistens og ødelægger de miljømæssige aspekter, biodiversitet, klima osv.

Derfor er det vores opfattelse, at meningen med det her forslag, som flere, bl.a. ministeren, har sagt var et lille forslag med begrænset effekt osv. – det er jo rigtigt, at det i sig selv er relativt begrænsede områder, der i dag er omfattet af en FSC-mærkning, og derfor er det selvfølgelig i første omgang relativt få områder, der bliver reddet af det – jo er at sætte en proces i gang, sådan at den øgede efterspørgsel fra bl.a. dansk side kan være med til at skabe flere områder, der bliver drevet bæredygtigt, og dermed få et større udbud, som så igen giver mulighed for, at endnu flere begynder at efterspørge. Den dynamik i processen er det, som forslaget tilsigter.

I virkeligheden er det her jo et af de områder, hvor Danmark er en smule bagefter. Holland har for 5 år siden gjort det, som forslaget lægger op til, nemlig at anerkende FSC-mærket og sikre, at man fra den hollandske stats side altid som udgangspunkt efterspørger bæredygtigt produceret træ fra troperne og kun i det tilfælde, hvor man ikke kan få fat i det, hvor udbudet ikke er der, kan man få lov til ikke at købe den type af træ.

Det, vi lægger op til, er, at det offentlige i Danmark nu på linje med Holland går ind, for det første og anerkender FSC-mærket som et mærke, der er troværdigt, og som giver garanti for, at når man køber varer, der er mærket med det, er man med til at sikre en bæredygtig udnyttelse af den tropiske regnskov i stedet for en fældning, der ender i en økonomisk og miljømæssig katastrofe.

For det andet at det offentlige begynder at efterspørge den type af produkter, forstået på den måde at staten jo umiddelbart kan gøre det, og at man sørger for, at det via koordinationsudvalget med amter og kommuner også kommer til at indgå i efterspørgslen fra amters og kommuners side.

En række ordførere har været inde på, at det jo ikke er sikkert, at det lige er FSC, der er det eneste mærke. Jeg synes, det er helt fint at få det belyst i udvalget. Men det er vores klare overbevisning, at når vi ser på, hvad der eksisterer af troværdige, globale mærkningsordninger for bæredygtig udnyttelse af tropeskovene, er FSC det eneste, der findes i dag. Det er det eneste globale mærke, og det er det eneste, som alle typer af organisationer – både dem med økonomiske interesser og dem med miljømæssige interesser – anerkender er troværdigt.

Det er rigtigt, at der har været foreslået en række andre ordninger. En del har været inde på det paneuropæiske. Men der er jo bare at sige, at det i hvert fald ikke umiddelbart hjælper ret meget for den tropiske regnskov, når det kun omfatter Europa. For det andet er det et meget omiskuteret mærke, hvor man fra miljøside har rejst meget store spørgsmålstejn ved, om det nu også har et reelt indhold, eller om det i virkeligheden er en ordning, der ikke er så meget værd, når det kommer til stykket.

Læg mærke til, at vores forslag ikke blokerer for, at der kan komme andre mærker. Vi siger, det er fint nok, hvis de kan leve op til lige så troværdige regler og en lige så troværdig kontrol, som FSC-mærket kan i dag. Så må det jo komme an på en prøve.

Det har også været nævnt, at man ikke ønsker, at FSC-mærket skal få monopol. Det er selvfølgelig også en relevant problemstilling, men jeg vil bare sige, at et enkelt mærke, som alle kan få, fordi der er en lige og en veldefineret adgang til at få det, jo ikke skaber en monopolsituation for hverken virksomheder eller lande, fordi mange forskellige virksomheder i mange forskellige lande kan få mærket på de samme betingelser, og dermed kan vi stadig væk inden for mærket få en konkurrence om både pris og kvalitet osv., hvad der ikke måtte være dækket af mærkets betingelser.

Det er jo nøjagtig det samme forhold, som gør sig gældende for EU-blomsten og det nordiske svanemærke, at det heller ikke skaber monopol, fordi alle virksomheder kan konkurrere inden for mærkets kriterier.

Men som sagt: Kommer der andre, som er lige så troværdige, må vi jo se på dem hen ad vejen, men i dag er FSC det eneste globale og troværdige mærke.

Så er der et par ordførere, der har været inde på det offentlige kontra det private. Til det vil jeg bare sige, at der jo er miljøbevidste eller markedsføringsbevidste virksomheder, der er gået i gang med at forhandle FSC-mærket træ i Danmark. Der synes jeg da også, det er vigtigt at understøtte de virksomheder, som selv tager initiativer, ved at det offentlige går ind og siger: Vi er på linje med jer. Vi anerkender mærket. Vi garanterer, at det ud fra vores vurderinger er et troværdigt mærke, og vi begynder også selv i det offentlige at stille krav til vores indkøb.

Det vil da også betyde, at mange almindelige forbrugere, når de skal købe møbler, havemøbler osv., vil efterspørge FSC-træet, fordi de nu

har en højere grad af sikkerhed for, at de rent faktisk bidrager til en mere bæredygtig udvikling i den tredje verden og til at bevare regnskoven, når de gør det.

Jeg har bemærket, at Dansk Skovforening, som flere ordførere har nævnt, og som selvfølgelig skal i foretræde i udvalget, inden vi i givet fald foretager os videre med det, har sagt ved deres direktør i Berlingske Tidende den 11. april, at FSC-mærket for alvor har sin berettigelse, når det drejer sig om tropisk træ. Det er jo fint, for så er vi jo i overensstemmelse her, og så kan vi begynde at anvende det, fordi det jo eksplicit er tropisk træ, forslaget retter sig imod.

Udbudsdirektiverne har været nævnt. Problemet i forhold til EU's udbudsdirektiver og WTO-reglerne er: I WTO er det jo en debat, der summer nede under overfladen. Vi må vente, til den dukker op. Jeg tror i virkeligheden, det er en fordel at have nogle eksempler på, at man stiller sådan nogle krav for at stå stærkere i den diskussion.

Om EU's udbudsdirektiv vil jeg sige: Jamen det er jo en katastrofe, som det foreligger i udkast på nuværende tidspunkt. Det vil jo i virkeligheden også forhindre, at det offentlige kan bede om at købe varer med Svanen eller Blomsten, som det er formuleret i øjeblikket. Og det har altså ikke ret meget med bæredygtig udvikling og Cardiffprocessen og integration af miljøhensyn i andre sektorområder osv. at gøre, og derfor må det bare laves om. Der er ingen anden vej, og det må vi arbejde hårdt for. Så det bør ikke stille sig i vejen for vedtagelse af det forslag, vi har til behandling i dag.

Hr. Søren Kolstrup stiller nogle helt konkrete spørgsmål og kunne godt tænke sig, at målet – indkøb af bæredygtigt produceret tropisk træ og FSC – bliver tydeliggjort. Meget gerne for min skyld, hvis ikke det er tydeligt nok i forvejen. Det er lige præcis det, der er målet.

Det her er lidt kompliceret med hensyn til demokrati og Brasilien osv. Sagen er jo, at når så meget af den brasilianske amazonregnskov er fældet, er det, fordi man har haft nogle fuldstændig perverse tilskudsordninger til at fælde den, og man har haft nogle perverse skattelettelser, når man fik overskud på driften, og derfor kunne man i virkeligheden skjule profitter i påstået landbrugsdrift. Det har man fået lavet delvis om på, og det hjælper så på det.

Men i hvert fald er den brasilianske politik nu, at man meget ønsker, at der kommer en international efterspørgsel efter bæredygtigheds-

mærket tropisk træ, så der vil vi være på linje med den politik, der bliver ført nu.

Endelig om udlicitering: Vi synes, det er helt naturligt, når man udliciterer, at man så også stiller krav til f.eks. miljø og i det her tilfælde, selvfølgelig når det er relevant, til brug af bæredygtigt produceret tropisk træ.

Så jeg skal sige tak til ministeren, som var positiv over for forslaget og tak til den socialdemokratiske ordfører, som, synes jeg, argumenterede meget fint for, hvorfor det her er et godt skridt videre, og som tilsagde forslaget støtte i den kommende tid. Det er vi glade for.

Fru Helga Moos var noget mere skeptisk, nok den mest skeptiske, og jeg må sige, at jeg ikke deler hendes analyse af, hvad de stærkeste drivkræfter bag fældning af regnskovene er. Selvfølgelig har det også noget med fattigdom og behov for landbrugsjord osv. at gøre, men jeg tror, at det behov bedre kan tilgodeses ved at sikre et vedvarende eksistensgrundlag for den lokale befolkning end ved at fælde skoven og ødelægge jorden én gang for alle og ikke have nogen skov tilbage bagefter. Men vi kan jo diskutere i udvalget og fremover, hvad de grundlæggende årsager er.

Tak til den konservative ordfører, som godt vil have nogle ting belyst. Det håber jeg vi kan gøre, sådan at der i hvert fald kommer et klart beslutningsgrundlag. Det kunne da være dejligt, hvis vi kunne ende med at konkludere det samme på det her forslag, men lad os få det belyst og se, om det er muligt.

Og selvfølgelig også tak til De Radikale og deres velvilje.

Konkluderende kan jeg sige, at det var dejligt at få en positiv modtagelse, og det kunne jo være ekstra dejligt, hvis det betyder, at forslaget kunne gå hen og blive vedtaget inden sommer, og det har jeg da visse forhåbninger om.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 182:

Forslag til folketingsbeslutning om genindførelse af den direkte støtte til og mindstepriser for el fra vedvarende energianlæg.

Af Søren Kolstrup (EL) og Jette Gottlieb (EL).
(Fremsat 6/4 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Enhedslisten har fremsat beslutningsforslag om at stille de danske planer om et grønt VE-bevismarked i bero og genindføre, hvad der nok kan virke lidt overraskende, direkte statsstøtte, altså afskaffe forbrugerbetalingen til elproduktionen fra vedvarende energianlæg.

Forslaget bliver begrundet med, at flere lande i og uden for EU har valgt støttesystemer baseret på fastprismodeller, hvor producenter af strøm fra vedvarende energi garanteres afsætning og en mindstepris. Da ét af argumenterne for kvotemodellen i sin tid var, at den ville blive fremherskende i EU, mener Enhedslisten nu, at baggrunden for at indføre kvotesystemet ikke længere er til stede.

Beslutningen om VE-bevis-markedet blev vedtaget som en del af elreformaftalen i 1999. Udbygningen med vedvarende energi var nemlig – som noget meget positivt – efterhånden blevet særdeles omfattende i Danmark og var stadig stigende. Der var derfor behov for at omlægge støtten, så den blev mere omkostningseffektiv, samtidig med at den på en bedre måde kunne spille sammen med et mere konkurrencebaseret elmarked.

Det er rigtigt, at der ved indgåelsen af elreformaftalen var forventninger om en øget harmonisering af støtten til VE inden for EU, idet Kommissionen arbejdede med et forslag til et EU-direktiv, som bl.a. indeholdt omlægning af støtten i en mere markedsorienteret retning.

Ved de efterfølgende forhandlinger i EU har det imidlertid vist sig, at der vil gå adskillige år, før støttesystemerne til vedvarende energi bliver harmoniseret.

Samtidig har den afgørelse fra EF-Domstolen, der henvises til i bemærkningerne til forslaget, blåstemplet den tyske ordning med faste priser, som finansieres af de privatejede tyske elskels-